

PSB / DSP
Received / Recu
OCT 4 1983

„КАНАДА”
виходить кожного тижня у вівторок.

Річна передплата в Канаді \$1.00
За границею \$1.50
Видає
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
Адреса: „КАНАДА”
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„CANADA”
Ruthenian Weekly
Published every Tuesday by

RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd.
of CANADA
The best medium for advertisements.
Subscription Per Year \$1.00
Address: „CANADA”
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

РІК I. Вінніпег, Ман. Вівторок 4 Листопада 1913. Число порядкове 10. Winnipeg, Man. Tuesday November 4th 1913. Число 10

НОВИНКИ.

На Балкані все ще кипить.

В Греції наступила в останній тиждень нова мобілізація. Ся мобілізація обіймає майже цілу грецьку армію. Веїх рядових жовнірів, а навіть і резервістів, яких по скінченню другої балканської війни, розпущено домів, поклакано назад в ряди. Причиною мобілізації є грізна постава Туреччини, яка жадає, щоб острови на егейським морі дістали автономію та позітали під протекторатом Туреччини, — підчас коли Греція уважає майже всі згадані острови за виключну свою власність.

Грецький генерал Онгліс, який перебуває саме тепер за границею, в місті Біяріці, дістав телеграфічне повідомлення, щоб сейчас повертав до Греції та обьяв провід над грецькою армією в Іяїні.

Сам грецький король, в розмові з репортерами заявив, що положене Греції, є дебет грізне, та що правдоподібно Греція буде зусіла провадити третю війну з Туреччиною, котра при помочи Болгарії хоче відобрати від неї всі добиці. На випадок війни Греція мусить числити тільки на свої власні сили, бо Сербія є занята тепер повстанем в Альбанії і не зможе дати їй ніякої помочи.

В цілий Туреччині роблять ся горячкові приготування до війни, а турецький ряд хоче зрвати переговори з Грецією, аж доки не отримав від Греції островів

Хіос і Метілену. — Турецька флота стоїть готова і тільки чекає приказу, щоб відплисти на грецькі води та розпочати нову війну з Греками.

В кругах дипломатичних задивляють ся дуже песимістично на балканські справи та говорять, що третя війна між балканськими державами є неминуха.

— В останніх днях пришло рівнож до непорозуміння між Австрією й Італією. Причиною сїх непорозумін є визначене границь Альбанії, та забіги Австрії позітати виключною протекторкою сеї нової держави.

Одним словом на Балкані кипить далше і не знати коли сїм заверуєт буде вже кривець.

ІНТЕРВЕНЦІЯ СП. ДЕРЖАВ В МЕКСИКУ. 115 000 жовнірів готових до вимаршу.

Після насильних та несправних виборів в Мексіко, підчас яких Гуерта, уживаючи насильства, казав на себе голосувати, і — вибрати себе президентом, — на домагане європейських держав, згодив ся вкінці уряд Сп. Держав на інтервенцію в Мексіко. На розказ секретаря війни заряджено приготуване до воячої експедиції і 115.000 жовнірів стоїть вже готових до вимаршу і тільки чекають розпорядження президента Вільсона.

Що говорить Порфірій Діаз про інтервенцію.

Бувший президент Мексіка, генерал Порфірій Діаз який перебуває саме тепер в Парижу, запитаний що думає про теперішню ситуацію в наслідок інтервенції Сп. Держав відповів так: „Нехай ніхто не забуває, що Мексіко є великою і сильною країною, і як з такою всі повинні чистити ся”. А далше сказав так: „Я не хочу повертати до своєї вітчизни, поверну однак тоді, як на мою вітчизну нападуть чужинці, і я певний, що в случаю такого нападу, весь мексиканський нарід, покинувши свої теперішні спори, зединить ся і сильно, злученими силами постарася відбити всі напади і прогнати наїздників.

— Если справді так станеться, як отсе проголосив доволітний мексиканський президент, Порфірій Діаз, то справа мексиканська стане ся твердим до розкушення оріхом для Сп. Держав, на яким можуть поломити зуби ті, які легковажать собі цілу ситуацію, та думають що легким коштом удасть ся заволодіти Мексіком.

Упау з висоти 400 фітів.

Віктор Штнфлер, німецький авіатор і його механік уратувались майже чудом від смерті, падаючи з висоти 400 фітів на землю. Коли вони оба перелітали над містом Версайлес у Франції зіссувалась машинерія в їх аероплані і вони з великою швидкістю почали спадати на землю і тільки завдяки крилам літака сила упадку зменшилась, через що оба летуни злиши живими з сеї при-

годи, відісши тільки досить поважні ушкодження тіла.

Продав свою жінку.

З Парижа доносять про цікавий а рівночасно трагічний випадок, який лущив ся недалеко місточка Мавбоге у Франції. Фармер Марче, який мешкав недалеко сего місточка, продав перед трома роками свою 35-літню жінку якогось Граветови за 200 франків. — В суботу 1-го листопада, в трилітню річницю сеї продажи зішлись ся всі троє на забаву до одної гостинниці в Мавбоге. Підхмелившись, почали між собою сварку, а далі біжку, в часі якої Гравет витягнув револьвер і вистрілюючи, положив Марче-го трупом на місці. Гравета і куплену ним за 200 франків жінку арештовано.

Гостина цесаря Вільгельма у Відні.

Цесар німецький Вільгельм II. зложив недавно візиту, австрійському цесареві, Франц Йосифови, який на його повитане виїшов аж на залізничну станцію. Ся гостина Вільгельма у Відні мала на цілі усунути неправдиві поголоски про ворожнечу між Австрією і Німеччиною.

Наслідки релігійної забобности.

Дня 3. м. в Товмачі Галичина, переходив попри польську бурею жидівський похорон. Саме тоді дзвонили в бурею на науку. Жиди почувши дзвінок, кинули небіжчика на землю і серед крику почали тиснути ся до бурей і кидати каміннями. Вибіг з бурей учитель Михайло Витигура і почав успокоювати Жидів, але вони зати-

гнули його між себе і потурбували. Для пояснення треба сказати, що у жидівських старовірів є пересуда, що коли мерця підчас похорону стрінуть дзвони, то він не спочине супокійно. Власти почали слідство проти Жидів.

Судний день в Холоєві.

Дня 10. м. м. о год. 6-30 вечером зібрали ся Жиди з Холоєва і сусідних сіл на молитву в божниці. До відділу, де молили ся Жидівки, вбігла мала 9-літня дівчинка Ціпра Секлар з криком: „Рифки брент” (се є то ва відносил ся до Рифки Шпродер, у якої займили ся в печі дрова). З сеї причини повстав в божниці великий переляк, бо Жидівки думали, що горить божниця. Всі кинули ся лавою до входової клітки і коли передня похованула ся і внала на неосвітлених сходах, зачали падати всі одна на другу і в одну мить виросла в сходовій клітці гора повалених жіщци. Зібрані в долішних кімнатах мушцини думали, що горить в відділі жіщци. Тому кинули ся всі на ратунок своїх жінок і знов тратували повалених на сходовій клітці. Аж команданти жандармерії Шмельнер і Ваньджала привернули з трудом спокій. Потім стали витягати повалених і показало ся, що 16 жінок є неживих, між ними одна послугачка християнка. Є також багато ранених.

Улична жебранина.

Польські товариства наїшли ся сего року вскрутнім положеню фінансовім. Нема сойму і урвали ся краєві запомоги. Справді і руські товариства діставали деякі запомоги від сойму, але ледви яку 30-ту часть того, що діставали польські товариства. Руські товариства приневолені доробляти ся грошій своїми силами а польські спускали ся на дурничку: Колиж тепер не стало краєвих запомог, руські товариства майже зовсім не відчули, а польські пустили ся на уличну жебранину. Можна ще простити если збирає ся на улицах на яку добродійну ціль але, щоб такі товариства як „Соколи” збирали датки на улицах, се вже зовсім їм не лицько.

ПОЗІР ПОДАТКОВЦІ ПЯТОЇ ВАРДИ.

В пятницу, дня 7-го с.м. відбудеть ся загальний мітинг в справі поставлени кандидатів до мійських урядів в пятий варді.

Вибори за плечима! Справа важна. Обовязком отже кожного є явитись! Мітинг відбудеть ся в Магдусе Гал о 8 год. вечер.

Виборчий Комітет.

Великий пожар.

В місточку Стром, Алта, вибух в суботу рано великий пожар, який в короткім дуже часі обьяв пять будиноків і спричинив шкоди на 60.000 доларів. Пожар шырив ся дуже скоро і місцева пожарна дружина не могла дати собі ради, телеграфувала о поміч до місточка Кемроз віаки спеціальним треноз наспіли на поміч ще в часе жарники і спільними силами угаесли шалючий вогонь.

Генерал Бут в Нью Йорку.

Генерал Б. Бут, який по смерті свого батька зістав головою Салвейпем Армії прибув в пятницу до Нью Йорку. З Нью Йорку приїає він до Вінніпегу, а відси до Торонто і знов до Сполучених Держав. В своїй поїздці буде він звиджувати всі відділи згаданої секції, та буде уряджувати публічні лекції.

Оголошене.

Важна справа.

Прошу всіх Родимців, котрі походять з Таустого, Рожанівки, Анелівки, Свидови, Антоївки, Лисовець, Солоного, Мухавки, Вурвулиць, Головичинець і других сіл повіту Заліщицького в Галичині, щоб зголосились до мене лїстовно і подали свій адрес і занятє.

На всі листи відпишу коро і після причину, длячого істрибно мені про згадане повисше знати.

З пов.
Григорій Боднар
З Таустого.
Прошу писати на адрес:
Н. Bodnar
с/о. Alloway & Champion,
667 Main str.
Winnipeg Man.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ!

КРАЯНИ:
Як ідете до краю сеї осени, не забудьте прийти до нас по шіфкарту. У нас можна купити шіфкарту до краю на всі Лїнії і також можна їхати через Канаду або НьюЙорк.

Ми продаємо шіфкарти по слїдуючих цінах, які є найтанші можливі.

Шіфкарта з Вінніпегу до Кракова коштує	\$70.60
„ „ „ Львова „	73.00
„ „ „ Черновець „	74.50
„ „ „ Тарнополя „	73.85

Як маєте гроші і хочете тут змінити, то ми вам змінємо і беремо лише два центи від долара змінного; се є знижена ціна для тих людей, що у нас беруть шіфкарти. Як нехочете везти грошій з собою, то ми вам пішлемо, так, що самі відберете як приїдете до краю.

Наша спілка вже провадить інтерес 34 роки і тепер зістала інкорпорована, так що є одна з найбільш безпечніших офісів в Канаді.

Наш офіс отворений від 9 рано до 9 вечером що дня.

ALLOWAY & CHAMPION, LTD. 667 Main Street Winnipeg, Man.
С. GENIK, Управитель загр. відділу.

ВІСТІ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

ПОДЯКА „РІДНОЇ ШКОЛИ“ ЗАМОРСЬКІЙ РІДНІ.

В шкільнім 1911-1912 році виїхав до Вьє, Дорогі Земляки, наш Делегат п. Семев Демичук з нашого припорушення. При нагоді віч на яких промовляв наш Делегат дади Ви доказ любови до рідного краю тим, що склали на фонд „Рідної Школи“ в Галичині свої тяжко зарплатовані долари і центи. Ся Ваша жертва прийшла як раз в пору найсмуточнішого материнського стану українського народу в Галичині і ми огверто признаємо, що лише Ви, Дорогі Земляки, уратували в минулому році нашу приватні школи.

Не маючи спромоги сей час по повероті п. Демичука переглянути всі його записки й рахунки і вислухати його точного звіту, зробили ми се щойно тепер по шкільних ваканціях. Порівнявши його записки з нашими рахунковими книжками, оказує ся, що жертв в Америці зложено і прислано разом на суму 15087.67 дол. з того 5686.80 в Канаді, а 9,400.87 в Сполучених Державах, включуючи в те і підмогу Р. Н. Союзу (Старого). Стінендий декларований пп. Рудиком і Крайківським тут не згадані. На дорогу п. Демичука, видано з узабраних грошей 760 дол. — Частого отже гроша на „Рідну Школу“ зібрано 14327.67 дол.

Подякуючи отей рахунку до прилюдної відомости наших Земляків за океаном екладаєм отсим рівночасно — не лише від себе але також в імени тих соток українських дітей, які побирали науку в рідних школах — найглубшу і найсердечнішу подяку.

Коли на становищі взаїмної помощи в потреби стають всі Українці, без згляду на кордоні й океана, що їх розділяють, тоді сільними силами зможемо ми здійснити наш ідеал:

ВИЗВОЛЕНЕ ВІТЧИНИ.

Ся сільна ідея нехай присвѣчує і нам і Вам Дорогі Земляки, в нашій спільній праці.

У Львові дня 10 жов. 1913.

Слідують ціни комітету „Рідної Школи“ у Львові.

В новизній подяці — справозданю комітету „Рідної Школи“ в Галичині находимо ось які слова: „...Ми огверто при знаємо, що лише Ви, Дорогі земляки, уратували в минулому році наші приватні школи“. — Се сталося в минулому році — а що буде сего року? Комітет „Рідної Школи“, щоби не навиприятис не згадує ніщо з „Рідною Школою“ буде в сім році, — він не пише, що зі згляду на елементарні нещастя які погерили наші брати в

старім краю, сего року, приватні наші школи нахоят ся в ще більшій потребі, як року минушого. І хотий комітет „Рідної Школи“ не говорить ніч про ся потребу і безпеку, яка грозить нашим приватним школам в браку фондів, американські і канадійські Українці повинні самі і в сім році прийти в поміч своїм заморським братам, повинні вислати свої ленти на підтримані приватних шкіл, в яких виховують ся руські діти, а тим самим сповнити свій народний обовязок.

Сербія боїть ся Австрії.

На ультиматум, яке Австрія вислала Сербії, жадаючи усунення сербських військ з границь Альбанії та захвачення против неї всяких воєнних кроків, Сербія згодила ся задесляти учинити жаданю Австрії.

Згідно з своєю заявою, вищого вже Сербія всі свої війська, які загнали ся в глибину Альбанії, усуваючи тим самим на якийсь час безпеку нової війни.

Сю уступку для Австрії учинила Сербія на виразне жадане Росії, яка, як видно, не має тепер охоти зтягати ся і ставати причиною заворухи в Европі, бо є заангажована саме тепер на далекім сході, іменно в Монголії, де буде мусѣти в короткім часі змирити ся з Хінами, а правдоподібно і з Японією.

Чому Австрія обороняє Альбанію.

Декому може й дивно виглядає, що пр. одна держава втручає ся в справу другої, боронять єї та не доускає до того, щоби якась друга захланна єсудка кривдила єї. Чи може роблять вони се з прихильности, аби не дати догичний нарід або державу скривдити? Воно на перший погляд, так виглядає, та в дійсности в такім оборонюваню грає ролю свій власний інтерес та вироблюванє собі впливу...

Чому пр. Австрія обороняє перед Сербією Альбанію, і в обороні єї послідної, готова навіть з Сербією провадити війну? Австрію з Альбанією не вяже ані ніяке „кумівство“, ані „побратимство“ і щож отже за причина, що Австрія так розцнає ся за нею?

Альбанія, се дуже багатий край, і се багатство є власне причиною прихильности з одной а сварок з другої сторони. В Альбанії находять ся величезні поклади вугля, заліза та всяких інших мінералів, однак темне і бідне населенє Альбанії не уміє і не може використувати для себе сих природних богатств, а через те єсуді стараять ся єї богатства використати для себе і сварять ся між собою, хто власне має бути там, що має користати,

Такими єсудами Альбанії є саме Австрія і Сербія. Одна і друга хотять здобути собі право робити бизнес в Альбанії, а через те, навіть кожної хвилині готові „почубитись“ хватити за оружєта наполю війни се право собі здобути.

В недавній сварці, Сербія, як слабша, не важилась євма ставити чоло Австрії, отже уступила та полишила їй право користувати ся торговлею та богатствами Альбанії, а гим самим і збогачувати саму себе.

ДЕРЖАВНІ ДОВГИ В АВСТРІІ.

Коли говорить ся про державні довги, то треба знати, що то є мільярд. Се є число яким в інших случаях звачайно не рахують. Але державні довги Австрії скої о не можна буде й почислити.

Один мільярд, се 1000 мільонів.

Один мільон, се 1000 разів 1000 корон.

Один мільярд є таким робом 1000 разів по 1000 разів по 1000 корон.

Австрія має тепер понад 9 мільярдів державних довгів або 9139 мільонів.

В послідних чотирох роках державні довги зросли о 910 мільонів, отже майже о 1 мільярд.

А міністер фінансів думає вже знов про те, як він знов може позичити. Молодох милітаризму голодний, його не можна наситити.

Міністер війни без огляду на згоду парламенту витрачає силу грошей. В послідних часах витраченє вже знов 600 мільонів на воєнні узброяня.

Але сього ще не досить. Ми потребуємо вже знов нових воєнних кораблів. Кораблі „Моварх“, „Відень“ і „Будапешт“, котрі коштували 30 мільонів, хочє передати управа маринарки на старє залізо.

А замість того будуть збудовані чотири нові боєві кораблі небувалих розмірів, так звані „ібердревности“, кожний з них коштувати ме 70 мільонів.

Військова управа хоче домагати ся 300 мільонів кор. на нові воєнні кораблі.

Міністер фінансів буде примушений знов позичити оден мільярд, коли він хоче лише на половину задовольнити Молоха. Він поміє з фінансового капіталу. А великі банки жидівські і християнські позичають міністро-ви гроші, вони „дозволяють“, щоб у них були зроблені державні довги, бо вони знають, що гроші повернуть ся з процентами. Фінансовий капітал дієтає що дня від народів Австрії мільон корон як проценти і амортизацію.

Але дурний нарід не повинен сього помічати. Сі проценти оплачують ся з посередних податків. При кожнім кавалку їжі, за кожду шклянку кави

або пива платять завжди податки і дають гроші на розвиток милітаризму.

І урядові партії старають ся завжди закрутити можливо кріпше шрубє посередних податків. Після того, як вони побільшили ціну келішка горівки о 2 сотики, вони хочуть оподаткувати і сирники. Кожде пуделко мусить бути о 2 сотики дорожше; пакет з 10 пуделками, який тепер коштує 12—14 сотиків, коштувати ме 32—34 сотиків після того, як урядовий законопроект буде ухвалений.

Так витягнуть гроші на милітаризм. Міністер тягне гроші з фінансового капіталу а нарід мусить давати гроші на проценти і амортизацію державних позичок через безконечні податки. І всі єї гроші прямують нарешті в неназичну нашу молоха милітаризму.

Сеї зими було витрачено оден мільярд на надзвичайні потреби милітаризму окрім половини мільярда на „значайні видатки“ милітаризму.

А знаєте ви, що се значить для бідної Австрії? Цілий дохід обовязаних платити особистий податок виносить річно лише 5 мільярдів. Се ціла та квота, котру дієтає цілий нарід для задовольненя своїх найнеобхідніших потреб ієгнованя. Пята частина сих всіх доходів мусить бути витрачена, коли держава хоче оплатити горівкою свої нові видатки на милітаризм.

Перед народом ховають правду, але вона виявить ся на світ, що видлунаване грошей на милітаризм може скінчити ся лише страшним державним банкрутством.

Безпеченство життя на Американських залізницях.

Перед роз'ємною комісією, яка недавно мала порішити спір між зарядом 42 східних залізниць і Союзом залізничої служби, виказав делегат залізничої служби що 7 годин триває на американських залізницях жите оден чоловік з залізничого персоналу, а що 9 минут оден зістає тілесно ушкоджений. Ко-

ли а і шокат залізничі заклинуні неприявильність сих лідних делегат залізничої служби відчитав звіт міжстєйтової торговельної комісії який звучить: „Рух на американських залізницях веде ся без ніякого уагледненя безпеченства жита і здоровля залізничої служби, а заведе ні залізничими урядами опцалности оплачує залізничий персонал своїм житем і здоровлем.“

ПЕРЕЧИТАЙТЕ УВАЖНО

У Львові виходить нова українська газета, з численними образками, п. н.: „Добра Новина“ народна часопись, посвячена ширеню просвѣти і науки та єсупльним і господарським справам ДОБРА НОВИНА“ призначена для широких народних мас. Подає в найпрієтупнійшій формі статі просвѣтні, популярно-наукові, єсупльні і господарські, вєтки з біжучого політичного жита, важийші події з цілого сьвіта, письма з краю і Америки, поради і поученя, образки, повістки, оповіданя, вірші, єсмїхованки.

загадки і т. и. ДОБРА НОВИНА“ виходить покищо що два тижні, в опислі буде виходити кожного тижня. „ДОБРА НОВИНА“ коштує на цілий рік: в Америці і в Канаді 1 долара і 50 центів. Кожний передплатчик „ДОБРОЇ НОВИНИ“ достає крім газети 4 книжки на рік (в тім календар). „ДОБРУ НОВИНУ“ повинні замовити собі всі товариства, кожда читальня і кожний, хто тільки вміє читати. Число на оказ посилаєть ся кождому даром, хто пришле свою докладну та виразну адресу. Гроші і письма для „ДОБРОЇ НОВИНИ“ посилайте на таку адресу: „Добра Новина“, у Львові, уліця Скшинського ч. 83 (Lemberg, Austria.)

П. И. АЛЕХНО.
Русько-Польський заклад фотографічний, повозовий і погребовий. — Автомобілі для винайма, карити на весіля по \$3.00. Заходьт в потребах до мене на адресу 376 Selkirk ave. Телефон: St. John 1794. Winnipeg, Man.

НАЙКРАШУ МУЗИКУ ДАЄ

Красний Грамофон

Випіть лише \$3.00 а решту як отримаєте — а випілемо Вам красний сільний

Колумбія грамофон Б. 3.

Б. 3. се дуже гаона, добра і дешева машина, викінчена з маго нового дерева гарно політерована, з сільною спружиною, добре будована, грає чистє голосно і гарно, труба гарно емалірована. Величина машини 12 цалів квадрат. Ціна разом з 12 куєниками до графля і 700 голок лише \$25.00

Колумбія Б. Н. великий грамофон грає три рекорди за одним накрученєм з 12 куєниками до графля — лише \$35.00

Демо на 5 літ гаранцію і даємо 1000 голок та 12 найкрасних штук (6 подвійних плит) даром.

Каталог книжок і інструментів 170 сторін даром.

Ruska Knyharnia
850 MAIN St. Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ШЕРИ

в Руській Видавничій Спілці

яка видає

руську тижневу часопись „КАНАДУ“

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить \$20,000.

Шери проляють ся по \$1.00 (одному доларови) оден.

Кожний Русин повинен купити собі шер в нашій Спілці і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвитком.

По всякі інформації пишть на адрес:

„CANADA“

261 Fort Str. Winnipeg, Man.

Ширіть і передплатуйте часопись „КАНАДУ“

Передплата виносить тільки \$1.00 на рік.

К....

НАШ THANKSGIVING

Коли ціла Канада складала подяку за урожай і щасливий рік, то і ми почували в серцях того самого дня певну вдячність. За урожай мало хто з наших земляків дякував, бо нашим фермерам все одно, чи рік добрий, чи злий; вони все однаково толі і задовжені, той нічо їм було радуватись. Зате могли ми дякувати за наші спеціальності, яких не знають ні Англіїці, ні Французи ні жадна прша нація Канади.

Ми могли дякувати за незвичайну опіку, якою оточили нас в сім році ліберали і оренджмени, як ще ніколи. За їх велике старане, аби ми мали добрих учителів і аби завдяки цій праці піонерів культури всі наші діти стали „добрими канадійцями“ т. зв. навчали на своїх батьків і своєю мовою та культурою нації, а через те зрівняли ся під зглядом культури з сею расою, або раше в ній втонули і націпили єї своєю кровю дикунів та забезпечили перед вимертем.

Могли дякувати, що п. Флечер позвільнював без наложени кари в Едмонтоні всі наші діти від обов'язку ходження до школи, відступавши від засади лібералів: „A school for every child, and every child at school“ — роблячи сим уступку гостям канадійським, Українцям, і дяючи новий доказ своєї прихильності і симпатії до „галішенів“.

Могли дякувати, що Сініяр доставив нам в сім році більше земляків, чим цілі два останні десятиліття, так, що вони загнали собою всі вулиці міст і завдяки безробіттю могли нас забавляти своїми цікавими новостями зі старого краю.

Могли дякувати, що Фрі Прес була ласкава отворити для наших вчених і великих діячів свої шпальти аби вони могли інформувати ширший англійський загаль про наші справи. До сего степеня толеранції Фрі Прес ніколи перед тим не посувалась. — Так могли дякувати, що діждались вкінці таких велими заслужених мужів, що старались отворити очі Англіїцям на наші культурні змагання.

Могли дякувати, що вдалось нам вкінці намотати одного з найбільше заслужених патріотів, Павла Крата, аби був ласка потрудити ся і для других провинцій Канади і ціти показати своїм неоціненним „Кадилом“ трохі і на заході; а ми тимчасом вдвоєлимо ся кадженем його піддячних, Макарія і Мужова.

Могли дякувати, що „товариші“ вкінці змогли упорядкувати ся з рахунками фонду Січеського і вдовольти нашу — виробчим несправдану цікавість тай переконати нас, що

вони таки вислали питу частє зібраного гроша куди було треба.

Могли дякувати, що „Укр. Голос“ вкінці прийшов до розуму і дав себе переконати, що єпископ Будка не накладає нашої народи на разі „malum necessarium“ (конечним злом) з огляду на недостачу наших священників. (Чит. ч. 43 „Укр. Голосу“).

Могли дякувати, що після довгих нарад над заснованем „Просвіти“, на яких уложено навіть програму видавани книжок і замовлено в канадійських авторів пів сотні рукописів, остаточно приступлено до зреалізовани сего діла, бо один з них, що підняв думку основаня „Просвіти“ і взяв на себе обов'язок переведеня єї в чин, зважив ся по трох місяцях надуми відкликнутись до громадянства з запитанем, чи не добре було-б подумати про „просвіту“. (Див. „Укр. Гол.“ згад. ч.).

Могли дякувати, що у Вінніпегу аж п'ять наших мітингів протягом цілого року (на загальне число 365) відбувало ся без бійки і без інформації поліції, так що „лорт“ аж собі кривдував.

І т. д. І т. д. Хіба ще мало приводів до подяки?

ВСЯЧИНА.

Як великі пани кажуть собі платити.

В Англії є 202 особи, яких річна у грошах пенсія рахуючи в австрійських грошах виносить більше як 150.000 корон. Сі 202 особи беруть разом 39,696.000 корон, себто пересічний дохід кожного з них виносить 183.000 корон. Далше є понад 20 осіб з річною пенсією понад 200.000 корон, а річні побори різних директорів земліничих і корабельних товариств виносить від 120.000 до 250.000 корон.

Англіїські міністри беруть річно по 120.000 корон але ще біліші пенсії беруть деякі урядники. І так льорд канцлер бере річно 240.000 корон, а генеральний прокуратор держави мусить „вдовольти ся“ скрсьсь пенсією в квоті 161,000 кор.; генеральний адвокат має тільки 144 тисяч корон.

Найвищу державну пенсію в Англії бере льорд-намісник Ірляндії, який за свою не дуже зрештою тяжку працю бере самої тільки пенсії 480.000 корон річно, не вчисляючи сюди інших додатків і доходів.

Також англійські генерали не можуть жалувати ся на низькі платні. Начальний вожд англійської армії бере майже мільон корон річної пенсії, а оба маршалки армії одержують річно по 600.000 корон. З сего видно, що як в інших краях, так і в Англії, кажуть собі великі пани добре платити за свою „тяжку“ працю.

Як в давнині хоронили ся перед градом.

В половині XVIII столі-

тя заведено в Сирії стріляне із нарочно в тії цілі зроблених гармат до градових хмар, котре як „до волі успішне“ розповсюдило ся з часом в північній Італії, іменно в Ломбардії, і в полудневій Франції, а з часом показало ся, по кмілім розселженю визначними природознавцями, звичайною уявою. Нині залишено се зовсім. Як повстає град, наука ще доси не виснисла. Догадують ся лише, що значну ролю відгравас в тім безперечно атмосферична електричність, котра побіч сили тяготи причиняє ся до збіжшеня сил з якою град бе о землю. Можна протє сподівати ся, що тусячу удару о землю можна зменшити рівноваженем воздушної електричнети з електричностію землі. Також у Франції, де град сиричняє що року великі, кількост мільонові шкоди, коли понехано згаданє стріляне до хмар, завязав ся окремий комітет, котрий виступас до борби з градом при помочи відпродажени воздушної електричнети до землі окремими дуже скоро ділаючими кундукторами. З кількатих поміченєв зде ся, що сей новий спосіб охорони перед градом є успішний, так що навіть Французькі власти з уряду поручили його населеню. Обстаточно єднак про вартість того способу борби з градом можна буде висловити ся аж по довнім часі, бо і стріляне до хмар уважало ся довгі літа успішним середником, а предцїнь виявило ся, що була се лише уява. На всякий випадок можна однак надїятися, що коли удадо ся найти спосіб на охорону від удару громів, так само найде ся спосіб на охорону перед градовими шкодами, не лише при помочи обезпеченя.

Пси будуть служити при артилерії.

Вже всім є відомо, що псами послугують ся всюди де тільки се є можлигим. Пси пр. суть досконалими „поліційними агентами“, які висліджують злочинців; уживають сеї також при війську для вислідженя неприятеля, пси відшукують раних на побоєвищу і подають їх першу поміч і в дуже богато інших галузях пси стають в великій потребі чоловікови. — Тепер саме роблять ся старання, щоб пси уживати місто коней при артилерії. Військовий заряд в Бельгії пробував недавно запрячи пси до малих польових гармат. З початку вони кидали ся, гавкали та не хотїли тягнути але по кількох днях на викли до нового свого „фаху“ і тепер сповняють свою службу досить старанно. Бельгійське міністерство війни задумує на стало втягнути пси до військової служби, іменно при артилерії. — Приміненє пси місто коней при артилерії, представляє ся дуже користно. Утриманє пси є далеко дешевше як утриманє коней; они суть дуже витривалі; дуже мала скількість поживи привертас їм силу та усуває умученє; на віддалі 300 кроків стають уже для неприятеля невидними, зносять мороз, дуже легко дають ся перепроводити з місця на місце.

Вартість одного пташого гнізда.

Яку вартість посїдає одне пташачє гніздо, чи ліпше сказавши, пташа родина, яка складає ся з двох старих птахів і п'ять молодих, — викаже найкраще повнше обчисленє:

Одна молоденька пташина потребує денно менше-більше 50 гусениць або мух для поживи. На день отже потрібно для одного гнізда, себто для п'ятих пташок 250 оवादів.

Кормленє травас околє 30 день. На виживленє отже пташок в протягу одного місяця потрібно 7,500 оवादів.

Кожда гусениця з'їдає денно тільки листя, кілько сама важить. Нехай-з істє денно тільки один цвіт, з котрого був-би овоч, то в протягу 30 днів знищить 30 овочевих пупчиків; 7500 гусениць знищить 225.000 цвітів всяких овочів.

Хто отже вибере пташата з одного гнізда пташів оवादжерних, тим самим спричинить знищенє 225 тисяч штук овочів. А хто спричинить ся до збу-

дованя одного гнізда, де-б сидїли птахи, той знекає 225 тисяч штук овочів. З сего отже виходить, що вартість одного гнізда воробїїв або других оवादжерних птахів є така сама як вартість 225 тисяч штук овочів.

Знаючи про се практичні садівники та огородники в Англії, Франції, Італії і других краях, дбають про се, щоб мати в своїм господарстві як найбільше оवादжерних птахів і в тії цілі в своїх садах та городах роблять умисно штучні гнізда, в яких-би плодили ся птахи.

Пси будуть служити при артилерії.

Вже всім є відомо, що псами послугують ся всюди де тільки се є можлигим. Пси пр. суть досконалими „поліційними агентами“, які висліджують злочинців; уживають сеї також при війську для вислідженя неприятеля, пси відшукують раних на побоєвищу і подають їх першу поміч і в дуже богато інших галузях пси стають в великій потребі чоловікови. — Тепер саме роблять ся старання, щоб пси уживати місто коней при артилерії. Військовий заряд в Бельгії пробував недавно запрячи пси до малих польових гармат. З початку вони кидали ся, гавкали та не хотїли тягнути але по кількох днях на викли до нового свого „фаху“ і тепер сповняють свою службу досить старанно. Бельгійське міністерство війни задумує на стало втягнути пси до військової служби, іменно при артилерії. — Приміненє пси місто коней при артилерії, представляє ся дуже користно. Утриманє пси є далеко дешевше як утриманє коней; они суть дуже витривалі; дуже мала скількість поживи привертас їм силу та усуває умученє; на віддалі 300 кроків стають уже для неприятеля невидними, зносять мороз, дуже легко дають ся перепроводити з місця на місце.

Міжнародна злодійська банда.

Сензаційна крадіж першого нашійника, якої dokonано в липні сего року, на почті між Парижем а Лондоном, звернула увагу властей на міжнародну шайку злодїїв, яка займає ся головно крадежами дорожочніностей. Злодїїв є дуже велике число і мешкають вони в одній дільниці Лондону, яка носить назву Гвайт-чепел. В склепах тої дільниці міста можна дігати найріжнородніші і дуже цїнні товари, а походять вони переважно з крадежий. Купці купують єї товари від злодїїв і

продують опісля своїм клієнтам.

В сїй дільниці мешкає ті злодїї разом з своїми жінками і дїтьми там укладають плани крадежий.

Члени міжнародної злодійської шайки „працюють“ по цілій Євразії, а головно в Франції, Швацарії, Італії, Гішпанії і Росії. Англіїська поліція зде їх „вандрівними континентальними злодїями“.

Коли пр. доконають якої великої крадежи пр. у Швайцарії, хоронять ся сейчас до Англії і в дільниці Гвайт-чепел, в Лондоні, находить безпечну для себе криївку. Украдені дорожочніности продують звичайно в Брюсселі або Амстердамі.

Вислідити їх дуже тяжко. В Лондоні, як відомо, нема „меллункового права“, легко отже є жити під фальшивим іменем і згубити ся в сїм-мільоновім людським морю.

Познимо сего однак, удає ся час від часу англійським поліційним агентам арештувати деяких членів сеї банди. — Богато злодїїв, які вже доробили ся на крадежи великого майна, опускають убогу злодійську дільницю Гвайт-чепел і переносять ся в ті часті Лондону, де мешкає людина бідна. Їх діти часто дістають дуже добре вихованє і навіть не зна-

ють про „фах“ своїх батьків.

Смерть найстаршого лікаря в Англії.

У Літле Буретел Есеке, номер найстарший лікар і мировий судия Англії, др. Едгар Понес в 102 році жити. Як він справляв 100 літні роковини уродин, прислав йому король Едвард телеграму з желаннями. В інтервю, яке він тоді дав з репортером одної часописи, дав др. Понес таку раду: „Коли хочете жити 100 літ так не курїть, не пийте алькоголю жакивайте много духу, а поперед всего будьте всегди веселі.“ Др. Понес клав велику вагу на правильне їденє і приписував знач. у частину недуг нашого часу неправильній і поспішній їді. Ще до минушого року складала єя його їда з чаю, хліба з маслом і яєць на сїданє, м'яса і ярини на обід та чаю і легуміни на вечеру.

В послідних місяцях обмежив він свою диету до зупи, каші з молоком і сметани. Цукор любив дуже і брав його много до великої страви. В молодості много подоржував і був ревним змагуном, а ще у вісімдесяти році життя спинав ся на стрімкі гори.

L. C. SMITH & BROS.
машина до писаня.
ДОВГОТРЕВАЛА — ЗНАМЕНИТА.

найкраща в світі машина до писаня.
Нановіша конструкція.
 Зручна, робить без галасу, акуратна і тревала.
The Smith Visible Typewriter Co. Limited
20 Princess Sreet Winnipeg.
 Phone: Garry 4975.

РОДИМЦІ!
 Сяли хочете їхати до старого краю, або хочете спроводити своїх країнів до Канади то приходьтє до С. Р. Р.-ського офісу до головних агентів
A. CALDER & SON.
БАНКИРИ
663 Main St. Winnipeg, MANITOBA

Ми спроваджуємо рік річно тисячі народів без жадної перешкоди. Ми також посїлаємо гроші до старого краю скоро і безпечно. Як також визинюєм долари на австрійські гроші і продаємо австрійські марки.
 Ми маємо віддично і приймаємо гроші від доляра до тисячі і виспє-та платимо процент.
П. А. Каракоцук є наш укр. представитель.

КАНАДА

часопис просвітний, економічний і політичний виходить кожного тижня у вівторок.

Видавець: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата \$1.00
За границею \$1.50
Поодинокі числа 5 ц.

Адреса Редакції і Адміністрації: „КАНАДА“ 261 Fort Street Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly

Publishers RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA John Sluzar - editor.

Subscription Per Year \$1.00
Foreign Countries \$1.50
Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business matters address RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str. Winnipeg, Man.

УВАГИ.

РОЗВАЖМО ДОБРЕ.

Може за місяць, може за два-три, або за пів року відбудуться провінційні вибори в Манітобі. Вислід цих виборів покаже в чийх руках має позитати на дальших чотири роки управа нашої провінції. Від цього, як є вибори випадуть, значить є, хто буде заправляти слідуючих чотири роки своєю провінцією залежить наша будучність. Ми Русини, мешканці і горожані тутешні, повинні обдумати і обміркувати наперед, вже тепер, котрій з убігаючих ся о владсть партій маємо помічи і поставитись о вибір єї кандидатів. Ми вже тепер повинні обчислити „за“ і „проти“, добрі і лихі сторони обох партій, як зі взгляду на цілу провінцію, так і зі взгляду на відношенє ся обох сих партій до нас та наших домагань. Після цього обчисленя, а дальше, після сповненя, великих можливих наших домагань, ми повинні стати по стороні і поспирати ту партію, управа котрої окаче ся користнійшою для краю, та під котрої управою руське населенє може числитись на прихильність до себе та своїх домагань.

Безпартійність, ми радше назвемо се безцітність, яку до тепер проповідував „У. Голос“, лаючи всі тутешні партії та відтягаючи наших людей від участі в політичній житю, а тим самим кидуючи їх на погалу великим політичним „махерам“ та роблячи з них добрий ґрунт для перекупства і корупції, — не може і не сьміє мати місця тепер, при надходячих виборах. При слідуючих виборах, побіч інших передових справ, буде рішатись правдоподібно, питання шкільне, яке є питанням життя або смерті нашого

населеня та його покоління і навіть сам „безпартійний“ „У. Голос“ повинен і мусить стати партійним та промовити отверто, по якій стороні він стоїть, себто, чи хоче, щоби Русини в Манітобі мали право користувати ся так, як до тепер своєю мовою, школами, чи може противно; нехай се все пропаде. І „У. Голос“ повинен сю справу разом з нами розбирати вже тепер та сказати людям, як мають застосувувати ся, та що мають робити, бо се є обовязком народної газети, якою себе „У. Голос“ зове. Пізнійше може бути запізно, тож сю справу треба розбирати сейчас, та щиро і отверто, без сорому і фальшу представити людям ясно, що мають робити, як застосувати ся.

„Кан. Фармер“ не оглядаючись на нічиї пікоти, а навіть на те, що руськими черенками друкує ся, кричить задалегідь, не розбираючи де добре, а де зло; де правда а де лож, що ліберальна партія є найлучша, та що Русини повинні тільки на ліберальних кандидатів голосувати, не дивлячи ся на те, чи ліберали роблять нам на користь, чи на шкоду. Правда, „Кан. Фармер“ нема що дивуватись, бо він є ліберальною газетою, а навіть власністю Англіїців-лібералів, отже Русини не мають там найменшого голосу — а знає редактор його мусить писати те, що Англіїці-ліберали йому скажуть. Тому отже, те, що пише „К. Фармер“ не має і не може мати вартости для нас, і навіть люди на писанину у „Фармер“ не повинні навіть звертати уваги, бо в нїм буде писано тільки про те, що буде потрібно для лібералів-чужинців, а не про те, що буде потрібним для нас. Правда, колиб редактором „К. Фармера“ був чоловік більше свідомий національно, Українець, якому вважалося б ся о наш парі, а не москальфіл, який є ворогом самостійного розвитку нашого народу, — тоді б друга річ. Він старав би ся порозуміти наші стремління і міг би „паралізувати“ час від часу заходи та прикази своїх босів, та не послугував би ся несправдою, не робив би з дня вночі, як се робить редактор теперішній. Через се власне на писаня та на клики в „Кан. Фармер“ Русини не повинні, від сю, сьма ми важну і рішачу для нас хвилю, звертати ніякої уваги.

В рішеню сего питання, яке становище повинні б ми зайняти при надходячих провінційних виборах, менше уваги належить звертати на обцянки, а розважити треба теперішнє становище обох партій до нас та наших домагань; як вони відносять ся до нас тепер. Про єї відносини обох партій до нашого на-

роду, ми можемо добре довідати ся, коли возьмемо пр. під розвагу провінцію Альберту, в якій рядить партія ліберальна, та Манітобу, в якій рядить партія консервативна. В обох сих провінціях живе велике число Русинів, які в однім або другим рядом мають до діла, та на своїх плечах відчувають ворожу або прихильну управу одніх або других... І так: теперішнє правління та заряженя обох сих урядів взглядом нає представляє ся слідуючо:

В Альберті, ліберали здучились з москальфілами, щоби паралізувати роботу, та не допустити до впливу Русинів-Українців; в Альберті ліберали повиняли зі шкіл наших учителів, замикають руські школи, видаляють руських дітей, не хотять позволити і дати нагоди учителів нашим дітям рідної мови і т. д. т. д.

Противно діє ся в Манітобі, де ряд спочиває в руках партії консервативної. І так: в Манітобі вільно до тепер учить в публичних школах наших дітей рідної мови, околє 40 руських учителів займають свої посади по наших колоніях та виховують наших дітей; в руським семінарі в Брендоні має посаду руський професор, який викладає будучим учителям руську історію і літературу; сам міністер просвіти в Манітобі висказував вже нераз своє задоволенє з вислідів науки, яку подають ваші учителі дітям по фармах і т. д. т. д.

В будучих числах „Канади“ ми подамо, о скільки котра зі згаданих партій дає більше про добро і розвій краю, котрої управа представляє ся користнійшою для цілої Канади, а покищо руські поселенці зважши на увагу задані висше факти, нехай рішають ся, з котрою партією належить поступати, та котру належало б поперати при надходячих виборах...

БАЖНЕ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Як кожного року, так і сего, першого понеділка в місяцю грудни відбудуть ся вибори шкільних тростісів. Кожен отже фармер, що має право голосу, повинен в сім дни полизити всяку роботу та явити ся в місці, де відбуваєть ся голосованє і віддати свій голос на чоловіка, котрий би уміло та прихильно для дотичного населеня сповняв поручені йому обовязки.

В многих місцях трифляє ся так, що наші фармери цілковито не интересують ся вибором шкільних тростісів і навіть не ставлять ся до голосованя. Через те власне в дуже богатю майже чисто руських колоніях тростісами виходять люди другої нації і сего сего вибору їм є віддана управа над школами

учителями і дітьми руських фармарів. — В котрій колонії є більшість наших фармарів, там повинні вони безуважно вибрати своїх людей. Вперед нехай обрадять ся між собою якого було б найліпше і найвідповіднійше поставити як кандидата, — а в день виборів, завчасу, одностайно і згідно явитись у виборчій локалії віддати на сего кандидата своєї голоєи.

Кандидатом повинно є ставити чоловіка статочного, чесного та такого, щоби розумів і умів попровадити повірений йому обовязок та щоби зумів постоити за справами громади.

Памятайте, що вибори відбудуть ся в перший понеділок місяця грудня!!!

Ведюи по руських колоніях повинен вийти тростісом свій руський чоловік!

З пов. П. Гейчук.

„Без голови.“

Редактор „К. Фармера“ так навик до вилінуваня „маловажних“ річей, які вказували б та представляли б йому і читачам його безглузду писанину, — що йдучи до редакції писати що небудь до своєї газети, лише дома навіть таку „маловажну“ річ як голова. — Бо й справді лише чоловік „без голови“ потрапить в часопис писати та дурницю, як єз робить

редактор „К. Фармера“

редактор „К. Фармера“

редактор „К. Фармера“

Дістаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

МАНІТОБІ

ДЕ панує добробит.

Манітоба є славною через свою богату землю, котра родить найкрасну пшеницю в сьвітї, а також і всяке друге збіжжє — овес, ячмінь іт. п. — і найкрасну огородину в сьвітї.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що привабила поселенців, а будучи найдавнійше заселеною она дає нагоду до уєніху своїми школами, телефонами, дорогами іт. п.

Кожній фармер, що займає ся мішаним господарством і плекає худобу, безрогої, вівці і конї, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ривок в Західній Канаді. Все що фармер продукує зараз закупує ся і завжди по добрій ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздають ся поселенцям Урядом і багату Русинів розпочали фармерство на єїй землі і тепер стоять на добрім становищі.

єсли хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обстанови краю, той може легко знайти роботу в якій будь другій фармі за добру платню. Онієля набувши практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком європейським провінціям злучених разом. Приходить до Манітоби і будьтє незалежними.

Напишіть це нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу. Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО єсли ви напишете до:

Department of Agriculture Winnipeg, Manitoba, Canada.

редактор „К. Фармера“ Оправдуватись на такі глузковаті закиди та виводи, якими воює згаданий п. редактор цілком не думаємо, а почекаємо, аж доки п. ред. від „К. Ф.“ не доросте, та троха споважніє. Така полеміка, яку розвів п. Гикавий лицює хіба „бойсам“, який бавляєть ся по „бек-лайвах“.

HUGH D. CUTLER АДВОКАТ

Погаджує всякі справи. Ві всяких процесах удавайтеь до нього.

Phone M. 2638 306-7 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ШКОЛА

Отвираеть ся з днем 1-го листопада, де можна побирати науку гри на скрипці, фортепяні, мандоліні, гітарі, чельо, контрабасі і др. після дуже легкої методи і під проводом відповідних наукових сил. — Тим, що мешкають поза містом Вінніпег, а хочіли б таксамо учитись музики, в ислаємо всякі інформації і лекції музики исемсно, через пошту. Eugen Mironko. 267 1/2 Selkirk Ave. Winnipeg. або згоднувати ся особисто в адм. Канади.

С. В. КОЗА

НОТАР КРАЄВИЙ — КОМІСАР УРЯДОВИЙ післяє 10-літню практику в справах кримінальних і цивільних в Старім Краю і в Канаді. В усіх справах удавайтеь на адрес: 663 MAIN Str. — перший поверх. Phone: Main 4886 і 4979 Winnipeg, Man.

Замовляюча картка на „Канаду“.

Ruthenian Publ. Co. Ltd.

261 FORT Str. Winnipeg, Canada.

Прошу о висилку мені „Канади“ почашши від.....

Імя.....

Адрес.....

Почта.....

Прохочим виліти оо справку і писанину адресу: „КАНАДА“ 261 Fort Street, Winnipeg, Man.

МАЛПЯЧЕ ЗЕРКАЛО.

(Листи з Канади і про Канаду до „Канади“)
В. Лист.

Американська українська мова.

В Америці все американське. Американські черевки, американські барабани, американські корови — ну і американські Русини. Мова сеї нової нації теж американська. О, се дуже гарна і цікава мова і я дуже памучив ся, заки єї научив ся. Але я тепер гордий, бо збогатив ся о одну культурну мову, якої жаден мій земляк, що не був в Америці не уміє. Се мова, се найкращий наш привозний товар з Америки по при доляри на рідну школу і попри авархізм і нівілізм, яким ущасливлюють нас наші „джеси“ по повороті з Америки чи з ефілії Канади. Тай треба знати, що се мова незвичайно гарна і вчена. Вистане лиш кілька примірів аби читач о сїм пересвідчив ся. Ось я відчитаю дещо зі своєї записки (бо як сеї детектив холжу по вулицях і все собі записую), а читач сам осудить. Прошу слухати:

„Мері, іди до стору, купи баксу мечів і батаю бреді“.....

Що ви настрашались сих мечів? Не бійтесь; ось я вам переведу се на хрещену мову, а побачите, що ваш страх безосновний. Отже: „Марусю, іди до склепу, купи пачку єрників і флашку горівки“. — А бачите, що нічо страшного. Який же з вас неук...

„Гарі, кам ан до бару, ливнемо вон малий бір енд дете ол райт. Я не маю моні, але якось пофіксею“ (Гриньку, ходи до корчми, ливнемо одно мале пиво і все буде в порядку. Я не маю грошей, але якось се буде.

А що не гарно? Вас се інтересує? Гарзд:

„Майк, теік посткарту, купи в другесторі, онде на корнері, приліни і кинь картку до бакси“ (Михасю, возьми перепишну картку, купи марку в антиці (тут бачите, аж в антиках продають марки) онде на розі, приліни і кинь до скринки).

„Сей, Джан, вейт е момент, ай гев тобі шось тел; кен ю боров мені е далер до завтра, бо ай гет нат, шоби, піти на вечеру?“ (Зачіпленій утікає, кричучи: Поеер, гуд бай!

Гелов! вейт е момент, кроть твою парило, ай геф ту тел ю... сей, не муфуй ся“ (ворог сховав ся за корнером вулиці).

Се вже мова рутенця, що має американське право горожанства. Що ви не поцімаєте? Таке ясне... „Слухай, Іване, підожди хвилинку, я маю тобі шось сказати; можеш мені позичити пів долара до завтра, бо я не маю з чим піти на вечеру? Ні иване будь здоров! Зажди хвилину, кроть твою парило, я маю тобі сказати... Чув! не рупшай ся!“

А ось моя сих, що побачили сьвіт божий на американській землі.

„Меме, ай уіл гов плей уїт май дір тічер, он лі плей грауд бізайд скул. Уї шел плей ді фут бол“ (Мамо, я хочу іти бавити ся з моєю коханою учительською на площі коло школи. Будемо бавити ся в конаного мяча.

Або як вам подобає ся мова української шкільної читанки, яку зладили епіллініми силами усеї тутешні учені педагогі, а видало міністерство просьвіти? Читайте:

„Дякую тобі дуже богато за ню“ (Мавітоба, Руско-англійська читанка. Перша читанка. Видавн в Лондоні. (На стр. 77).

Або: „Се е, де ми масмо наш город“ (Стр. 87).

Або: „Ми ідемо зробити страхоуда. Потім плахи будуть оставати геть“ (тамже).

Або: „Що за зайтий день се е! Се е мій направлюваня день“ (стр. 103).

А що не гарно? А такі цвітки:

„Двое курят суть жовті. Двое курят суть брунатні“ (стр. 51)?

Ану нехай так утне угвівський жидок!

Або ще иніше:

„Мое гніздо е не порожне тепер. Оно має чотири сині ійця в собі“ (стр. 43).

Хочете ще? Well....

„На дереві червоношийка (рід женський) має своє гніздо“. Слідуюча стрічка: „Настя може бачити червоношийка і его гніздо (рід мужський). Ось вам гокуе-покуе!.....

Та буде вже сего добра. Бачите сами, що се не аби-яка мова бойків, але мова вчена і незвичайно виобразована. Се українська мова будучности. Уже нині сею мовою говорить близько пів мільона нація, сею мовою иніше контракти 150 українських адвокатів і нотарів в Канаді і Стейтах, нею друкує ся у 50 американських українських друкарнях веї українські часописи, сею мовою написані найкращі ліричні твори, які появили ся коли небудь під українським сонцем, охрещені: „Пісні про Канаду“, і великанська укра-

їнська Рамаяна, себто віршована наша історія від Руріка аж до найближчої шито ібсари Франц-Посифа I.; сею мовою учить ціла армія таких кваліфікованих учителів всю темну масу, сею мовою говорять навіть Французи. („Який я гордий з того!“ — скажу словами старокрасного поета-бойрива), тай будуть говорити і Англіїці як тільки наші фермери нагодують етілкі овець, що можна буде основати канадійсько-українське товариство для збуту худоби.

І з огляду на се, що — як я сказав више — се наша мова будучности, я почувивсь до патріотичного обовязку сновістити п.п. Дра Томашівського, Дра Смовича, Дра Стоцького і Дра Брика (веї доктори), що задумали, як я читав, написати епіллініми силами нову — вже постійну — граматику української мови, що ієтноване мови, якої вони ще не чулі (хоч вони доктори) з заивом, аби вислалі з рамени Тов. ім. Шевченка і львівського університету Верхратського, що вистудіював би сею мову будучности і на основі сестіх студій написав граматику нашої мови з углядженем згаданих „особенностей“, новотворів і неєтєрїв, бо цюїно така мова може поставити нас в ряди культурних народів, бо вона буде зрозуміла навіть Англіїцям і сим що знають англійську мову.

А вже країна пора якось окресати нашу хлопську мову, бо через єї неокресавість ієї деліатївї і українські уста проміняли єї на мову польську, роєнїську, староруську і на ще там якусь-руську. (Дальше буде).

ВІСТИ З КАНАДИ.

Гостина заст. міністра п. Флечера в нашій семінарі в Брендоні.

Дня 16 с. м. відвідав нашу школу п. Флечер, і при сій нагоді був також в класі підчас науки і мав до учеників довшу промову, в якій страв ся загриги учеників до праці над своїм образованием в цілі здобути оєсєв до пізнійшої просьвітної праці серед свого народу. Навязуючи промову до напасти на наших учителів ліберальної „Фрі Прее“ підчеркнув п. Флечер похваля, з якими висказував ся п. Гейлс, прінціпал Нормального Куреу, про теперішних наших учасників куреу і висказавши своє вдоволенє з сею приводу, загривав учеників до дальшої витреваючі праці. Департемент — казав він — працює і помагає вам здобути знанє, а жадає від вас тільки щирої праці над своїм народом.

Підчас сею виступив оден ученик і подякував Департементу виіменем товаришів за іменованє українською учителею до семінара, чим дав Департемент доказ прихильности до наших потреб і домагань. Після сею учен. Стецішнїх проєсїв іменем товаришів, аби Департемент пострав ся також о відповідні підручники до рідної історії і літератури. П. Флечер заивив, що возьме се домаганє під розвагу.

Взагалі ся гостина заступника Департементу просьвіти в нашій школі зробила на учеників дуже миле вражєне. Слова п. Флечера були очевидним доказом, що теперішнє мавітобське правительство трактує наші національні потреби серіозно і прихильно.

К.

— Підчас доєсвняючих виборів в Савт Брюсе, які відбулись в четвр минушого тижня зїстав виб-

раний послом ліберальний кандидат R. E. Tuxa; істав він 124 голоси більше від кандидата консервативного.

Іміграція до Канади в сїм році збільшилась о 17 процент.

J. Bruce Walker комісар іміграційний у Вінніпегу говорить що в сїм році від місяця сїчня до кінця августу прибуло разом 851.107 імігрантів, то значить 17 процент більшєк в сїм місяцї. Він горозить що сїм приріст відбув ся коштом Великої Британії і країв європейських. Число імігрантів в поодиноких місяцях представляє ся слїдуючо: В сїчні прибуло 10.900 імігрантів: в лютім 12.348 і в марці 45.101 і в цьвївнї 73.285 і в маю 73.138 і в червнї 63.783 і в липнї 40.700 і в єрпнї 31.852.

В послїдних чотирох місяцях, се є в вереснї, жовтнї листопадї і груднї року минушого прибуло разом 91.574 імігрантів, коли отже до сею додамо 17 процент приросту в сїм році, то число імігрантів, яке прибуде в бїжучім 1913 році лїйде числа 442.680 імігрантів.

Не буде більше ходити на візтацію.

Провінціанальний шкільний інспектор Соммербай заявив, що не буде більше візитувати сепаратних шкіл в Оттаві. Від часу, як в школі гарно веї ученики-католики виїшли з класи коли він появив ся, він не звидів анї одної сепаратної школи. Він не отримав рівнож ніяких дальших інструкцій з Торонто як має поступити в сїй справі дальше.

Згоріло 14 коний.

В місточку Кастор, Алта, запалили ся з невідомої причини дві стайні, в яких тримано конї. Коли насїла пожарна дружина, одна з стаєн стояла вже ціла в огні і з 20 нахочячих ся там коний, удалось випроводити лише шість, а реш-

та згоріла на вуголь. З другої стайні у далось випроводити веї конї на двір, доки ще пожар розгорів ся. В обох стайнях находить ся досить великий склад сїна та вївса і все се спалєсє на попіл. Шкоду обчислюють на 8000 доларів, яка лише вчасти була обезпечена в аєскураційній компанії.

А се знов що?

Позимїло. Завудилось деяким людям мовчки сї, діти та роздумувати над суетою сею сьвіта і почали, геї на знак чародійної палиці, по всіх часописях гавити охочих та не сїдичих на печі людий що час від часу жетрвують свій час і пїтїю на народний престол осьвіти. Дїстались тут добре і Боюнові і „Котларевському“ і „Занковецькій“. Почали прихильники одних уїдати на других! Почали із своїх засьмічених хат вибїгати та замїтати чужї, почали ріжні „ефі“, та „еми“ та „премудрі“ критики розбирати, що зле, а що добре! То „Невольник“ зле, то „Вихованець“ ще гірше. І що з того всего виходить? Чи не халена? Мовляв: не купуйте людоубийки того товару бо мїї ліпшій! Чи не вмішавсь часом жидівськи ганделєси, та рєпетують на веї заставки захвалюючи сївій товар, ганячи рівночасно чужий?

А бідні читачі думають що справді у Вінніпегу отворилась якась нова торговля ідеями чи „артистами“, що так нею-наша прєса заїнтерєсувалєсь? Отже не думайте поважати читачі, „К. Ф.“ „Укр Гол.“ та „Новин“, що так оно зле! Справа представляєсь ось так: Кілька гуртків сьвідомїшних людей, що складають тов. „ім.“ Котларевського, „М. Занковецької“ та „Боян“ поставили в свою програму між інішими точками також і виставу драматичних шук, кєтрї своїм живим словом та явними образами зжитя нашого народу в великій мірі причиняють ся до піднесеня уровєни просьвітної межи укр. населєнем міста Вінніпегу. А товар сївій продають вишне згаданї товариства лише охочим їх купити, тай доходи з тої продажї старають ся завеїгда віддати тому самсму народови, у котрого беруть, а то віддати, чи то вродї запомага народним писателям, чи народним інституціям, чи то закупином літератури чи гардероби для товариських цілі.

Отже відно в пошнє згаданих товариств і єяслугує, за добру волю своїх членів, на ліжку та шиканї зі сторони публїки. Хто завів ся може на купшнї „фалшивого товару“ у добре мислячих товариств, що лише з доброї охоти жетрвують сївій час і енергію для добра загального, — Гал... то нехай вибачає, та ліпше нехай не купує, чим має купити а потім ганїбити. „Ше ся тои не уродив, шоби вєсім „деголів.“ є хїба і межи сьвітими, — Се часєсєм гремить та галєсє, коли ти не пишнички не викоєсїв, але ти цїсто єсєш знов на другій рїк.

З тих веїх наїєстїй та лайок не виходїтї вїч більшє, лиш завєсть євнїх другим.

Дєбродїєтї „Ф.“ сїєї подобав ся „Нєсєлїтєк“, а зїєв „М.“ євнї Вїхованець, ну шок і трудо! Мєнї зїєв подбалєсь і єдє і другє, ба і третє „Наїмчїк“ яку виставїв „Боян“ А може якум „К.“ євнї, або „Б.“ євнї се не подобалєсь? — Та далї зї євнїм „нєвподобанєм“ до часописє: так і так, зле та не добре... Чи ж се здорова критїка! — Ні! Се лайка, завїсть та і більшє нічого!

Чим тут тїєнїєтї, що „Наїмчїк“ була виставлена перед порожними крієлами, як говорить дєбродїєтї „М.“ я „К. Фармерї“? Хоч в лїєсєстї воно так не було, бо я сам начислїв 439 осіб та „М.“ був мабуть в тої часє дєва „мєнор“, та не мїг прєтовнїтїєсь до жєсєсє, а чуючи, що на „Наїмчїк“ було кілька мїєш порожних, жалувалє.. Сєму я однак не поралжу.

В таких справах повнїєтї п.п. Рєдактори наших часописєї бути більшє оглядними і вони повнїєтїє перєстатї гєдувати нас лайками, бо ми самї ліпше цїєнїмо роботу Товариств, кєтрї, після сївої сїл, старають ся робити для загального добра і будємо далїше підтримувати і учащати на всєїкї прєдставлєнї, шоби не мусїли прєд порожними крієлами жєтрвугати сївою працю....

А Ви, шанєвнї „Ф.“ и та „М.“ и, коли ваша фантазія така вїмгаюча; то ідїть до Walker Theatre, поїдїть до Кїєса або до Львова, а там платнї, заводовї актори чєї задоволять Вас...

Ви-ж, пов, Члєни товариств, не берїть сєго за злє та прєстїть тим, що гудять Вас, а працюєтє далїше на просьвітнїм, поли, а ми будємо з вами!

Мирон Спокїєннїй.

Dominion Ticket Office
703 Main Str. Winnipeg, Man.
Phone: MAIN 2681
ПРОДАЄМО шїфкарти до із єтрого краю по найнижшїх цїнах.
ВИСИЛАЄМО також гроші до Авєтрїї за оплатою лише 2 центів за кожний долар.
ПЕРЕСИЛКИ телеграфїчнї доручаємо сєйчас, за оплатою \$1.50, без огляду на те, яку суму перєсилає ся.

Пантелеймон Куліш.

Запорожський суд.

— Здасться? — каже, ідучи мимо, батько Пугач, — на якого біса здасться такий гріховник православному християнству? Вийте його, вражого сина! Шкода, що мені не можна більш брати за кий, а то я молодив би його поки-б увесь цебер горілки випив. Вийте, батьки, превражого сина!

Тоді діди випивали один за одним по коряку горілки, брали кий і давали Кирилу Турови по плечах. Сиди в старих їх руках було ще доволі, що аж плечі хрумкотіли. Інший давно-б уже звалився із ніг, а Кирило Тур вдержав усі чотири кий, не скривившись; ще, як відійшли діди, і шуткував із своєю гостем.

Добре, каже, — парать у нас у Січовій лазні, нічого сказати! Після такої припарки не заблять уже ні плечі, ні поясниця.

— Що сказати твоїй пані-матці? питаєть ся ще раз Петро.

— А що їй сказати? — відповідає Кирило Тур. — Скажи, що пропав козак ні за цюкову душу, от і все. А прикмегу над моїм скарбом знає побратим. Одну часть віддасть він старій ченці та сестрі; другу відведе у Київ на Братство: там мене спокусив гріх; нехай же там молять ся й за мою душу; а третю відведе у Чорну Гору: нехай добрі юнаки куплять собі оловяного бобу та чорного пінома, щоб було чим помянути на лицарських гречах Турову душу.

— Крїпсь, добре! — каже Богдан Черногор, — більш ніхто не зніме на тебе руки. От незабаєм ударять у казани до обїду; тоді відпустять тебе та й будеш вільний козак.

Мусів Петро підждати до обїду, чи не потїпнеть матері та сестри Кирилової звісткою. Ходячи по вічовому місці, постеріг він, що не один тільки Черногорець оборонив Кирила Тура: багато братчиків зустрічаються з другими, брались за шаблю, мов вимовляли: „Ось тільки поквав ся на горілку, то вицїжу я єї з тебе хутко!“ Як же вдарили в казани до обїду, тоді ціла купа Запорожців кинулась до Кирила Тура; відвезла від нього, обїмали і поздоровляли по бані. (Баня — прати, лазня).

— Ну вас і к нечистїй матері! — каже Кирило Тур. — Казани-б самї постояли коло стовна, то віднала-б охота обниматись.

А що дияволів сиучу! — каже підходячи батько Пугач, — смачні кий кошовї? Може тепер плечі болять гак, як у того чорта, що возив ченця в Єрусалим? На, вражий сину, приложи отсе листя, так завтра мов рукою зніме. Вито й нас те за що за молоду, так знаємо ліки від сього лиха.

Розїгнали братчики Кирила Тура, а в Петра аж мороз пішов поза шкірою, як побачив він білу його сорочку, що сестра-жалібниця шила й мережила; усю в крові; і ще й доприкинула до ран. Кирило Тур аж ауби зацінив, щоб не стогнати, як почали віддирати її від тіла. Батько Пугач сам приложив йому до синни якась листя, помастивши чимсь липким.

— Ну, — каже тепер ходи здоров, та не скажи в гречку, а то пропадеши як собака!

Тоді братчики з веселим гуком підняли дїжки з медом та горілкою, узяти стужку з колачачи та й повели Кирила Тура до обїду.

Обїдали добрі молодці на траві, під дубами, усей курїнь осїбно, із своїм курїнним отаманом. Діди обїдали в гетьманському курїні; тільки батько Пугач прїїшов на трапезу до Кирила Тура, і то вже була велика честь усьому курїневи. Кирило Тур уступив йому своє гетьманське місце а сам сїв коло нього. Два кубарі, висїпїували про Нечая, про Морозенка, про Гурїліноза, що здобули на всьому свїті несказаної бїдували, та бїдуючи серце собі гартували; і про стени, слав; і висїпїували і про Берестецький рік, як козаки і про Чорне море, і про неволю і каторгу турецьку, і про зобич та славу козацьку; усю поважним словом перед товариством викладавали, що козацька душа і за трапезою росла у-гору.

Поблагословив ото батько Пугач до трапези; усі взяли за святий хлїб, усей виняв з кишені ложку (бо у Січовиків без ложки, та лїльки, хлїба не годилось); як ось Кирило Тур, озирнувшись кругом і каже: — Ех, братчики! Мені намороки за што киями, а в вас мабуть, ізроду в голіві клоча. Коли вже в свїті видано, щоб випроводить гостя з коша за тще-серце?

— Пале отамане! — кажуть — борони вас, Боже, від такої екїрости! Про якого се ти гостя глаголаеш?

— Колиж тут саме і їде Богдан Черногорець із Петром?

— Ось мій гїсть! — каже кирило Тур. — Се, коли хочете знати, син Паволоцького попа, Шарам, той самий, що, як стїкнувся зі мною за Київом, то аж по-ле вєсмїхнулось.

Раді були всі братчики, побачивши Шрамового сина. Давно вже они чували про його лицарство. Інші, обїдали його, як брата; другі потїснялись, щоб було йому місце.

— Сїдай біля мене, сину! — каже батько Пугач. — Ти добрий козак... Е, козаче! — Та в тебе, бачу нема ложки! Що то не нашого поля ягода! У вас, Городових усю не по-людськи робить ся; їлять із сїрбних мисок, а ложки при душі кат-ма. Зробіте йому, хлопці, хоч із бересту, або з коринки ложку, а то скаже батькові: „Там вражі Запорожці голодом мене заморили“. І так уже старий неклон на нас дїше.

На обїд у Запорожців мало подавали м'яса, а все тільки рибу. Добрі молодці як ченці, м'яса не любили. Посуда була уся дерев'яна, і чарки і коряки — усю з дерева. Трапезуючи добре тягнули братчики горілку, мед, пиво, однак ніхто не випив; так то вже потягувались.

Більш від усіх пив на сей раз Кирило Тур: хотїв мабуть, бїдолаха, завдати собі хмєло, щоб не так соїли плечі, та й хмїль не подолїв його. Зробивсь тільки дуже веселий, і як устали з за обїду та як почали братчики танцювати підбандуру, він і собі пішов на присюдки; качавсь колесом і виробляв такі викрутаси, що ніхто-б і не думав, що сего козака бито недавно киями. Запорожці не навітїнались з такої терпеливості.

Петро мїв послї обїду хотїв іти до дому, так Кирило Тур придержав його та й каже: Пострївай, брате, і я поїду. Після такої бані не довго покрїпнїш ся. Перед товариством сором кволитись, а дома залажу до завтрого.

От, погавившись ще трохи, звелїв Кирило Тур осїдлати двох конїв, та й поїхав з коша, ченювши цюсь побратимови. Дорогою точив Кирило Тур усей баяндраси, далї й каже: Приставай, брате в Запорожці! Якого чорта тратить тобі лїта між тїма навїсеного-ловим Городовим козацтвом?

— А що ти думаєш? — каже Петро, — я вже не раз про се мїркував.

— От люблю козака! — мовив Запорожець. Якого біса доживави ся ти тут в городах? Города твої швидко вже до-гори ногами стануть...

Приздають до хати, а на зустріч їм вїбїгають мати і сестра Кирилова. Як же го зраділи сердешні, то й сказати неможна! Одна за поводї коня, друга тягне Запорожця з сїдла, а він тільки вемихаєть ся.

— Бачте? — каже, — я вам казав, що нічого журитись! Та вже, мабуть, нас так Бог создав, щоб усю киснути.

Хочуть його обнять, а він руками їх відбиває: — Ні вже, — каже сього небуде! І так братчики трохи не аргочали з курїня, що провонявсь, кажуть, бабою. — А Петру шенче: — Тепер мені так до обниманя, як грїшнику до горячої скороводи.

Хотїв Петро зараз іти до дому, так Кирило запросив на чарку горілки; та й стара неня й сестра Кирилова, кланяючись просили, що-б хоть заглянув у хату.

— Ну, пані-матко! — каже Кирило Тур, — давай же нам тепер такої горілки, щоб і сам диявол зайшов у голову! Та тавай цілу боклагу; таким лицарям, як ми, фїяшки й на одного мало.

Як же внесли з комори горілки, Кирило Тур замість щоб шанувати гостя, взяв баклагу, та й почав цмулити з неї, як воду. Мати боячись, щоб він не перепив ся, хотїла відняти боклагу, а він: Геть, мато, геть! Чоловік не скотина, більш відра не вице.

І почав знов цмулити, поки знемїгнись упав без памяти на землю. Усі стревожились, а один Петро тільки знав, що сьому за причина. Він помїж жінкам підняв Кирила Тура з землі і положити на перину; далї попрацавсь і пішов.

(Конець).

Господарські поради.

Як пізнати кілько літ корові.

Найневїтїше можна пізнати по рогах, а імею по обручках (карбах на рогах), зовсїм так, як пізнає ся вік дерев по слоях. Корови аж до третього року не мають на рогах ніяких заглиблень і карбів. Але вже в четвертїм році робить ся з верха на розї заглибленє довкола, котре можна і видїти і чути під пальцями. З кожним роком описля аж до найстаршого віку робить ся по одній такїй обручці. Корови, котра має чотири такі обручки, має сїм літ. Тотї заглиблення дадуть ся пізнати під пальцями, хочби їх і не було видно. Торговельники старають ся затерти вік корови в той спосіб, що обкробують роги склом а відтак вигладжують деревом але коли по таких рогах повести рукою, то не лиш чути заглиблення по них, але також можна пізнати і штучну побїтуру.

Щоб оруже не ржавіло

треба витирати і чистити його сїдуючою мїшанїною: взяти 4 частї вазелїни, 1 частину французької тернестїни і 1 частину бїлої нафти. Так спорядженою мїшанїною треба вмасити всі частини рунївїчї якогю иншого оружя, а описля витерти чисто платком. Рївнож не треба ставляти оружя в мїсцях вогняних.

Як консервувати яйця.

Щоб яйця охоронити перед зісуетем, треба їх за-консервувати, значить ся зробити відпорними на псу-те. Понїше подаємо кіль-ка вказїлок, в якїй спосіб найлїпше можна охоронити яйця перед зісуетем:

1. До консервованя яйць найлїпше уживати квасу салїцїльового, який окая-зав ся знаменитим сред-ством в сїм примїненю. Ро-бити ся се так: Бере ся 30 грамів квасу і додає ся до него троха оковитї; опис-ля мїнає ся се все в лїтрі води. В сїй мїшанїні остав-ляє ся яйця на одну годїну а описля витягає ся, висуше-ть і вкладає ся до скринї з сїч-кою — В сїй спосіб захови-ні яйця, через цїлих чотири місяцї не страять ані на-казї, ані на смаку.

2. Розпустити негашене вапно в водї і додати тро-ха до нього кремотратару. В сїй розчин вложити сьвї-жі яйця так, щоб не виста-вали цїлком на верх, а бу-ли покритї сею мїшанїно-ю.

3. Сьвїжі яйця натїрає ся солонїною, маслом або о-ливою і ветромити в отру-би. Отруби причїплюють ся до затовщеної скаралу-пи яйць і хоронять їх пе-ред зісуетем.

4. В ложити яйця в мїлке вапно.

5. Французи смакують яйць воском, не даючи в той спосіб приступити до-воздухови, який власне спричинює псуєть яйць.

6. Можна посмарувати яйця оліїю і вложити в сухий цїсок.

7. Добре є також посма-рувати яйця маслом і схо-вати їх в добре замикаючі ся пушки, а щоб ще лїп-ше охоронити їх перед до-ступом повітря, обложити старанно пушку папером і поставити в холоднїм мїсці.

8. Вложити яйця на цїлих два тижнї у вяжнє мо-локо, а описля заховати в ле-ревянїй поїлї.

Крім повище згаданих є ще багато других спосо-бів, як консервувати яйця, однак ми їх не подаємо, бо вони вимагають вже умїло-сти, а також не мало клоп-оту і коштів та практикують ся звичайно в великих складах або спеціалнїх торговельників яйцями.

Як успокоювати корову під час доєня.

Нераз трапляє ся, що деякі корови під час доєня заховують ся так неспо-кїйно, що їх вїякий спо-сїб не можна видїти. Ко-рови або конаять звичайно заднїми ногами або кида-ють ся в бїк — так, що хоч нераз і власть ся ви-дїти дрібку молока, го-решта все позїстане в ви-менах, а і то, що видїють густо-часто через удар або нї туркнєне ви-ливає ся на землю. Такї корови, хоч-би були і до-брийми на молоко, причи-няють шкоду для власите-ля.

Рчч природна, що госпо-дар, не умїючи собі порадити, старає ся спродати таку корову, при-чїм нераз і богате тратить. — Одна нїмецька госпо-дарська часопїсь подає власне спосїб, який є собі звичайний і простий однак випробований вже в мнотих мїсцях, після якого можна дуже легко відзначити ко-рову від конаян, та при-учувати, щоб заховува-лась спокїйно під час до-єня. Спосїб сей полягає на-тїм що звязує ся коровї заднї ноги відповїдним шнуром, який найлїпше зробити з кїнеського воло-сїви. Перед тим, як має ся доїти, треба уставиити ко-рову в можливо найвідпо-віднїйшїй позїції, а тоді в екоковїм суставї задних нїг звязати приготіваним шнуром сї ноги з собою. По такїм обезпеченк ся, можна сїдати і доїти. — Корови маючі звязанї за-днї ноги, чус ся цїлком безсильною і мимоволї му-сїть ся успокоїти, хоч-би лише на короткїй час, який вистанє до єї видо-єня. Щоб корову надто не мучити, сїчас по ви-доєнню, треба шнур розвя-зати. Звязуючи в сїй спо-сїб корову кілька разів під ряд, можна єї в короткїм часї відзначити цїлковито від конаян.

Про кози.

Як користною і оплат-ною є годівля кїз, на се найлїпше вказує статисти-ка в Сполучених Держа-вах, де, після обчислень, вїнає ся два мїліони кїз лише в кількох захїд-них стейтах. Найлїпшою расою до хованя, єт. зв. кози ангорьскї, які спро-ваджує ся з Туреччинї. Суть вони дуже вигрєвали. Поживок від кїз є рїжний; з шкіри пр. варобляють дивани та всякі инїї рїчи з вовни роблять сукно та плащї; козяче м'ясо є так само дуже добре і смачне і т. п.

Кози суть дуже витрєва-лі на мороз, а що найваж-нїше, то се, що кози суть дуже мало вимагаючими і не потрібно коло них тїль-ки заходу, як коло иншого товару. Випасати кози най-лїпше в околицях горбко-ватих, Кози стриже ся тїль-ки раз в рік, хоч в гєплїй-ших околицях стрижуть і два рази.

Зима за плечима, дров тре-ба багато, чомуб не купити у свого? Я продаю карами і на корти. Пишїть до: D. M. Pryslak, Winnipeg Beach, Man.

Хочете

аучитись скоро говорити читати і писати по англїй ськи і полїпшити свїй по-бут в Канаді? — Зголосїть ся на адресу 686 FLORA AVE. по 6-їй год. вечером до J. WAGNERA.

Наука відбуває ся вече-рами. За усїх ручимо!

Dr. J. GERZABEK

Одинокий Русский Доктор в Старом Краю в Канаде. СПЕЦИАЛИСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТЕЙ

Принимает хорих дома під ч. 413 SEL KIRK AVE на році Selzer & Pritchard від год. 1-3 по полудни і від 9-10 по чероз. Telephone: St. John 866 як також

МІСЦЕВІ ВІСТІ.

Поліція арештувала Й. Кравченка.

В суботу вечером арештувала вінніпегська поліція Й. Кравченка, на котрому падає підозріне о вломі і рабунки яких докочано в останніх тижнях в наших містах. Поліція, під час арештування знайшла при ній два револьвери і нітрогліцерину, якої мав ужити до розсаджування кас.

„Джеки“ воюють.

Вночі о год. пів до першої з неспокій на понеділок, двох підлітків вельничків а се Джеки Громондані і Григорій Крамашовський, повертаючи з весілля до дому почали між собою суперечку, а решті бірку, під час якої Крамашовський витягнув ніж і їхнув ним Громондана в живот, около 4 ціли по низьке серця. Рану Громондана оглянув і зашив др. Баєнк, а Крамашовського арештували на місці поліції і замкнули в поліцейнім арешті.

Повернув до Вінніпегу.

Перед кількома днями повернув назад до Вінніпегу Грек Сімон Сперо, який минулого року виїхав з другими Греками на війну, щоби боронити свою вітчизну. Є він моряком і майже через цілий рік служив як моряк при грецькій флотії на війсьнім кораблі „Авеоф“, де брав участь в кількох морських боях з Турками та Болгарами.

Повернувши з війни знав назад своє становище, яко служачий в Саратога ресгавранті на Портейдж улиці.

Подоріжало молоко.

З днем 1-го листопада підвищили всі Вінніпегські молочарні ціни на молоко, сметану і масло. Кварта молока, яка до сього часу коштувала 10 центів, від тепер буде коштувати 11 центів; рівнож за кварту сметанки, яка до

тепер коштувала 40 цт., треба буде платити 4 центи більше. — Представителі сих молочарень освідчили, що причиною підвищення ціни на молочних продуктах, є брак молока, а рівнож виснаження, яку мусять платити молочарні своїм доставцям.

Безплатне бюро праці

у Вінніпегу роздало в протягу першого місяця свого істаовання поверх 1000 позицій робітникам, шукаючим праці. Вей англіканти, які отримали працю через се бюро, висказують ся рівнож дуже лохвально про урядників сего бюро, та сугь задоволені з платні і праці отриманої через се бюро.

В суботу вечером відіграв до Тов. ім. Заньковецької представлено „Рідвяна ніч“ і „Як жінки чоловіків морочать“. Дохід з сего представлення призначено на будову „Народного Дому“ у Вінніпегу; гостей зібрала ся повна зала і належить сподівати ся, що на значну цілу вилине дошиться поважна сума. Що до віддани самого представлення, то ржні люди висказують ся ріжно; між осуд лишасмо для тих, що звуть себе компетентними і висла стого улюблениа, авичайно такі виступи хвалить або ганить.

Триби полемили пальці

Іван Самбовський, який працював в млинні компанії Ogilvie, через свою неувагу уляг нещасливому випадку. Коли ім'явно в суботу по полудни олівив машинерію, через неосторожність унхав ліву руку між триби коліс, які страшно пошматували йому два пальці. Самбовського відвезено до міського шпиталю, де лікарі будуть мусіли оба пальці відняти. Самбовський, як можна догадуватись з назвиська є правдоподібно Русиним і працював в сій млинні від кількох місяців.

Вінніпег, Ман.

3 листопада.

ВІЧЕ ПОЛЬСЬКИХ ГОРОЖАН 5 ВАРДИ!

Дня 2 листопада о год. 3 по полудни відбулось віче польських горожан, замешкуючих 5 варду, в спра-

ві надходячих виборів між-ських. Віче відбулось в гали Сьв. Духа при Селкірк аве.

Председателем віча був д. Перхал, секретерював д. Гурецкий. — Присутних на вічу було коло сотки. Народи велись надвичайно поважно і серіозно.

Найбільше інтересним референтом сего віча був д. Муррей, котрий в яскравих красках змалював теперішнє наше становище, далше в палких словах завізав присутних, щоб за ніщо в світлі не допустили до вибору другого репрезентанта з нації жидівської, бо це був би сором, а всякі зуєвля Поляків і Українців сеї варди ніколи вже не уквітчались успіхом. Дальше бесідники обстоювали при сій, щоб як давними літами, так і сего року розумілись лише з комітетом Українців горожан, навіть не з Німцями, бо сї ніколи не додержують приреченя.

Деякі з бесідників відкликувались на комітет Українців, горожан тої варди не знаючи саркаки, що в нас єще нічого не значато не знаючи, що ми все годі починаємо і то тільки доперва думати як до виборів 2 гижні. Так далше бути не може. Ми мусимо конче подумати над сьєєнієм загального віча в справі виборів та порішити, чи варду, котра найбільше є заселена Українцями і Поляками, мають репрезентувати чужі для нас люди? Нам конче вже від тепер (бо до виборів лише місяць) склакувати віча та вибрати комітет виборчий. Не будьмо все по заді!

Нам конче подумати про кандидатуру в першій мірі котрогось з наших людей, а колиб такого не було, то треба нарадитись, когоб поширити, щоб не виставили ми про себе сьвідомства убожества політичної незрілості. Поляки вже мають свій комітет вибраний і свої пропозиції мають представити нашому комітету, а нашого комітету єще нема! Тож до діла горожані Ми не забуваймо ве легковажно справу виборів, берім участь в всяких нарадах горожанських. Будьмо сьвідомими то і з нами будуть числитись други народности!

Оден член з торічного виборчого комітету.

Сьвято царів.

Дня 18-го жовтня с. р. мали відкрити памятник під містом Лиськом в Ні-

меччині, на полях, де перед 100 роками відбула ся нещасна битва, т. зв. битва на олів між Французами з цесарем Наполеоном на чолі, а полученими військами Австрії, Прусї і Росії. В сій історичній битві получені сили союзників побили французькі війська і раз на все зомили могутість цесаря Наполеона I, та сям чинном пануючі династії сих трох держав усунули від себе небезпеку, яка їх панованню грозила зі сторони Наполеона. Не тут місце розводити ся довго над сими ідеями, які Наполеон, геніяльний цесар Французів репрезентував собою. Достаточно буде згадати, що Наполеон в певнім напрямі був виконавцем кличів і ідей великої французької революції, яка зломала і усунула на все феодальний середовічний порядок і устрій людського товариства, зрівнала всіх людей перед правом, еуспільний лад у європейських народів і держав адемократизувала, одним словом зробила доперва людей з великих мас працюючого люду, які до часів революції не мали майже ніких рівномірних прав в відношеню до пануючих верств і до держави. Сто літ тому розбили вправді на полях Лиська получені війська трох забили свободулюбиві ідеї і кличі, в імя яких поступовий французький нарід боров ся за часів революції і під Наполеоном. При сподібности відкрити памятника під Лиськом, при чім буде особисто присутній німецький цесар та відпоручники австрійського і російського цесарів і безліч королів, королів і князів німецьких — поллють ся слова згідливого і несправедливого оубдження „тирранії“ Наполеона; не будуть однак в силі закрити тої великої правди, яку історія в рубриці свободолюбних, визвольних борб за добро широких мас, записала на добро французького народу і його воєвоначного цесаря.

ЦІНИ ТОРГОВЕЛЬНІ У ВІННІПЕГУ. Вівторок 4. листопада. Пшениця: 1. нортери 81 1/2 ц. буш 2. „ 79 „ 3. „ 77 1/2 „ 4. „ 73 1/2 „ Ч: 1 ред уінтер 83% „ Ч: 2 ред уінтер 81% „ Ч: 3 ред уінтер 79 „ Ч: 4 ред уінтер „ Овес: Ч: 2 білий 33 1/2 „ Ч: 3 білий 31 1/2 „ Ч: 3 Сер. Зах. „ Екстра на пашу 32% „

ПОЗІР! ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою "ОРЕЛ" отворено сими днями на 175 HENRY Ave. в Winnipeg у Просимо отже знамятати вишу адресу і при нагоді нас відвідати — познакомити ся з ними. Ми зі своєї сторони будемо старати ся вдоволити всіх наших краяннів Русинів, які певно замість підкупити чужого, пінуть свого земляка. Напитки в нас ріжнородні і цєрворядної знаменитости — зрештою самі се побачите, коли зайдете і спробуєте. На весіля і забави нашим краянам вислаємо замовлення на фарми. Колиж зайдете, то описєя певно розкажете про нас і своїм знакомиим. Дякуючи наперед за ласкаву панянь, остаю 3 поважанєм Alexander Roshko. 175 Henry Ave. Phone Main 1757 Winnipeg, Man.

CANADIAN PACIFIC TO EUROPE Знижена ціна ДО КРАЮ 3 Прості Лінії Кораблів 3 до Liverpool, London і Trieste Шифкарти у всіх агентів J. S. Carter, General Agent 210 PORTAGE AVE. WINNIPEG.

Table with 2 columns: Description and Price/Percentage. Includes items like 'На пашу ч: 1', 'На пашу ч: 2', 'Ячмінь', 'Ч: 3', 'Ч: 4', 'Відкинутий', 'На пашу'.

Канцелярія Нотаріяльна Сяи хочете купити шифкарту до абзай старого краю. Виміняти або цієлати гроші до краю. Продати або замінити фарми, сьєви, лоти, або виробити позачку, або сля хочете подогідити яку справу старокраєву або тутешню, то у дайтеєсь до нас з довірем, а ми Вас обслужимо чесно, совієсно за уміркованим винагородженєм. В нашій офісї працює Українець, котрий має судову практику в старім краю. Пишіть або приходіть на адресу: Fenson & Schiller НОТАР І КОМІСАР УРЯДОВИЙ 854 Main str. Winnipeg, Man. Phone St. John 162.

ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ПРИ ПИСІВ КАНАДІЙСЬКИХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ. Котра будь особа, що є головою родини, або будь-котрий мушчина, що має скінчених 18 літ, може взяти гомстед чверть секції, вартієних земель в Манітобі, Саскачевані або Альберті. Аплікант мусить явити ся особисто перед Домініон Ленде аг'єнгом, або в місцевого аг'єнта дотичного дієтрікту. Више через заступництво можна полагодити в кожного аг'єнта на даних услівях, з батьком, матерію сивном дочкою, братом, або сестрою тогож гомседовця.

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД ГУРТОВИЙ товарів поживчих і масарєтних виробів в Вінніпегу. На замовленє з контрів вислаємо найлучші масарєтні вироби, як: ковбаси, шинки, солонина і пр. Найліпші крупи дістанете у нас. Вислаємо провінт на секції по голєйці ціні. Замовлення приймаємо з цілої Канади. По отриманю ордерів і грошей вислаємо замовлення сьєчас. Приймаємо великі фармерські продукти як: сир, масло, яєця, як рівнож кури, свині і пр. Пишіть сьєчас до: W. CHLOPAN, 590 Burrows Ave. (CHLOPAN'S BLDG.) Telephone: St. John 130 Winnipeg, Man.

УВАГА! СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ! В старім краю залагоджуємо справи нотаріяльні і адвокатські. Вєі старокраєві процєси перебирає мій брат д-р Зигмунд Варшавський адвокат в Австрії і ми ручимо за солідне перепровадженє. В Канаді куєємо і продаємо лоти, доми і фарми, продаємо шифкарти на найліпші корабельні лінії до краю і з краю сюди. Виробляємо асекурації від огню, на жите і др. Запишіть собі наш адрес! МІЖНАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ ЕДВАРД ВАРШАВСЬКІ і Ска. 834 MAIN St. Phones: St. John 1562 & 1664 WINNIPEG, MAN.